

A LAP ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egy évre	6 frt. — kr.
Fél évre	3 „ — „
Negyed évre	1 „ 50 „
Egyes szám ára	6 „
Külföldre egy évre	8 „ — „

Ezen lap megjelenik
hetenként kétszer:
vasárnap és csütörtökön.

SZEKELYFÖLD.

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hírlap.

Hirdetések közlési díja:
minden egy hasábos garmond-
sorért vagy annak térfogatáért
4 kr., s minden egyszeri közlés
után 30 kr. bélyegdíj fizetendő.
Nagy és többször közlendő
hirdetményt a kiadóhivatal ár-
kedvezményben részesít.

A „Nyíltér” rovatban
közleendő cikkek soronként
10 kr. díjért közöltnének.

SZERKESZTŐSÉG:

KÉZDI-VÁSÁRHELYTT:

Szabó Albert könyvnyomdájában.

CSIK-SZEREDÁN:

Sprencz György szerkesztő lakásán.

KIADÓ-HIVATAL:

KÉZDI-VÁSÁRHELYTT

Szabó Albert könyvnyomdájában.

A lap tartalmát illető közlemények a szerkesztőségekben, az előfizetések, hirdetmények, nyíltéri cikkek, stb. a kiadóhivatalban fogadtatnak el.

Községi nyomorúságok.

X.

Az elmondottakkal szorosan össze-
függ a csavargók ügye, mely szintén
nem kis mértékben növeli a szegény
községek terheit és nyomorúságait.

A mint már régebben e lapok hasábjain is érintve volt, az iparszabadság ezerével szolgáltatja a községek s általában a társadalom terhére a csak félig kitanult hasznavehetetlen iparos-segédkeket, a gyárak pedig az egyoldalulag kiképzett s urhatnám munkásokat. Ehhez járul aztán még azon szerencsétlen fonás, hogy a legszegényebb szolga is — nem a falusi iskolázatásról van szó — urrá szeretné taníttatni a fiát, akár van annak tehetsége, akár nincs, úgy, hogy a tanult koldusok száma napról napra szaporodik. A község, a társadalom pedig azon veszi észre magát, hogy egy csapat proletárral, egy csavargó haddal van ügye-baja. Ugy van; mert e csavargók, mint a társadalom nomádjai, többnyire a szegény falusi nép és munkás-osztály kontójára élnek; a nép kénytelen magát megsarcosztatni, megéheztetni, mert a mily kevés kedvet mutatnak ezek a munka iránt, ép oly nagy és tündöklő jeleit árulják el az erőszakoskodás iránti hajlandóságuknak s így a jó nép nem biztosíthatja magát erőszakoskodásaik ellen.

D'Allinge, a zwickauai állami fenytő-intézet igazgatója, kiszámította, hogy

csak Németországban átlag 200,000 csavargó van, kik a legalsó számítás szerint 200 millió márkát koldulnak és zsarolnak ki évenként a német néptől.

Ez nagyon is megfontolandó dolog, mert bizonyára aránylag nálunk sem áll lejjebb a mérleg.

Aztán mondja valaki: nincs-e teher a községeken? nincs-e orvosolni valója e téren is az államnak s a hol ez talán nem tehetne, a társadalomnak?

Van ám és pedig komoly orvosolni való.

Napról napra növekedik az oly csavargók száma, kik igazán és komolyan munkát és megélhetési módot keresnek, de nem képesek kapni. Ezek a társadalomnak ma egy egészen külön, u. n. ötödik osztályát képezik. Ezek azok, kikkel szemben a mai liberalizmus valóban tehetetlen. Ezek azok, kiknek látásán megesik az embernek a szíve és elretten, ha türelemmel végig hallgatja egyiknek-másiknak élettörténetét. Ezek azon csavargók, kik önhibájukon kívül lettek ilyenekké, kik egészen új problema elé állítják az államot, kikkel szemben még a hatalmas Bismarck herczegnek a munkához való jogról szóló elmélete sem képes kielégítő megfejtést és feleletet adni.

Ma a sok küzdelemmel járó élet terhei között igen sok ember még a legfáradtságosabb és legszorgalmasabb munka mellett sem képes tengetni nyomor-

teljes életét, magának a termelő osztálynak is alig van vetőmagja és kenyere. Ennél szomorubb jelen már alig lehet, s a jövő sem kecsegtet valami szép reményekkel. A szegények és gazdagok közötti ellentét talán sohasem volt kirívóbb, mint most.

A régi állapotokat és intézményeket a nagyipar és pénztőke érdeke váltotta fel; amazokat nem lehet helyreállítani, ezeket pedig azért, hogy a kis mesterembereken segítve legyen, nem lehet tönkre tenni.

Ilyen állapotok között a csavargók száma valóban csak növekedik napról napra, de szaporodnak a községek terhei is, mert a csavargók száma a községek terhére növekedik.

A liberalizmus maig is tartózkodik a rendszeres gazdálkodás terére komolyan kilépni s így ezen bajokkal szemben továbbra is tehetetlen marad. A helyett, hogy a nép bajain segítene, még súlyosbítja azokat. Ilyenformán aztán a községek állapota egyre válságosabbá válik, s ez így tart mindaddig, míg — mint egyik jeles nemzetgazdászunk mondja — oly gazdálkodási rendszer nem lép életbe, melynek főcélja nem az egyoldalú termelés, hanem az emberek jóléte.

És most legyen elég ezek után egyszerűen csak a belgiumi eseményekre hivatkoznunk azokkal szemben, a kik hivatva vannak az érintett fontos kér-

minden ezermesterségének, alig lehetett mellette megélnie.

Érezte, hogy valami újat, eredetit, még soha nem látott és nem hallottat kellene eltalálnia, hogy melessen valamire. Olyat, a mi meglepné egyszerre az egész világot. Igen ám, de mi lehetne az? Napjainkban már oly sok a hölgyvilág rendelkezésére álló segédeszköz, hogy bárki tetszése szerint változtathatja a haját, arczszínét, fogait és természetét. Már pedig ha ennyit megváltoztat, akkor csak ki lehet aztán békülve önmagával!

Ily gondolatok közt ácsorgott portékái előtt, midőn lady Pisztaósió, legjobb vevőinek egyike, lépett a boltjába.

A lady korántsem tartozott már a fiatalabb, de sőt már a középkorú nemzedékhez sem, hanem azért akként cizcomázta magát, mint a ki még mindig férjét keres. A ladynek csakugyan nem is volt még férje soha.

Evriwick Tamás sietett őt székekkel megkínálni, s azután kezeit dörzsölve tudakolá, hogy mivel szolgálhat?

A lady kissé kémlélődvé jártatá körül a szemét a boltban s azután halk, suttogó hangon kérdé:

— Egyedül van?

— A mint látni méltóztatik. Segédet nem tartok, családom pedig nincsen. Még nem értem rá megőszülni.

dések megoldása érdekében a kellő lépéseket megtenni.

Ébredjenek államférfiaink, nehogy kárát vallja a nemzet aluszékonyságuknak!

Falusi.

Három császár találkozás lesz az idén is. Az „E.”-nek a következőket írják Bécsből: Most már bizonyos, hogy még a nyár közepén a három császárnak találkozása lesz egymással. Az eddigi diszpozíciók szerint Ferencz József király a trónörökös pár kíséretében augusztus hó 1-ső napján Gácsországba Moszciskába megy a hadgyakorlatokhoz, melyek augusztus 6-án kezdődnek és alkalmasint 8—10 napot vesznek igénybe. Moszciskából a király és trónörökös pár Lembergbe megy és a Bukóvinába való utazás is kilátásban van. A visszatéréskor — körülbelül augusztus hó 25-én — az uralkodó alkalmasint porosz Sziléziába megy, a hol Vilmos császár gasteini kurájának befejezése után jelen lesz a nagy hadgyakorlatoknál. Sándor orosz czár is idejön Varsóból, hogy látogatást tegyen a német császárnál, s a három uralkodó ekkor találkozni fog egymással. Milán szerbiai király, a ki hasonlóképpen jelen lesz a moszciskai hadgyakorlatoknál, szintén ott lesz a találkozásnál. Azt beszélik, hogy ez alkalommal Ferencz József uralkodó agise alatt Sándor orosz és Milán király közt kibékülés megy végbe.

Kossuth az eloláhosodásról.

II.

Collegno al Braccione, 1877. május 30.
(Folytatás.)

Hát biz én nem találok, hogy az emberiség keletről nyugatra áramlata amolyan kéréhetetlen.

— Annál jobb, legalább egész bizalommal fordulhatok önhöz.

— Óh, a mi a bizalmat illeti... az én személyem s a szepítő szereim...

— A szepítő szereire ezuttal nincs szükségem.

— Kár pedig, mert azok valóban...

— Olyant úgy sem árul, a milyennek ezuttal hasznát vehetném.

— Ki tudja?

— Hagyja el! Ismerem a portékáit.

— Legujabb találmányaim különösen figyelmet érdemelnek.

— Olvastam már felölök a hírlapokban.

— Az én talentumom...

— Ez az, a miért én ide fáradtam.

— Valami megbízás?

— Igen, az.

— Utánozzak valamely kiváló szert?

— Nem, önnek egészen eredetit kell gyártania.

— Utmutatás szerint?

— A saját eszméje után.

— De hiszen most is épen azt cselekszem.

— A miket eddig gyártott, azokkal jobb lesz felhagynia, nem igen fizethetik ki magukat.

De ha azt, mit önre bízok, eltalálja, s biztos szert készít rá, rövid idő alatt Amerika leggazdagabb emberévé válik.

— S mi volna az?

A „Szekelyföld” tárczája.

Utolsó álom.

Valamit itt hagyni mégis,
Hogyha el kell végre mennem,
Legyen az bár csak egy árnyék,
De mely hiven rajzol engem!

Valamit itt hagyni mégis,
Szememnek csak egy sugárját,
De mely csak arról beszéljen:
Lelkemet mily felhők járták.

Valamit itt hagyni mégis,
Homlokomnak pár redőjét,
De mik az én indulatim
Hullámlását regéljék!

Valamit abból, mi elvész,
Óh, és talán mindörökre!...
Valamit itt hagyni, hogy a
Sir mindent be — be ne fődne.

Egy mosolyt, egy részét annak...
Egyschaft... vagy csak hasonlót...
Lelkem, lényem egy kis mását,
Mielőtt a sir rám omlott!!

Az elsimitott ránczok.

— Rajz az amerikai életből. —

Írta: Madarassy László.

Élt New-Yorkban egy kitűnő droguista, Evriwick Tamás, az ezermester, ki éjjelnappal azon törte a fejét, miként lehetne gyorsan meggazdagodnia? E czélját leginkább a találmányok terén vélte elérhetőnek. Miután pedig a mások találmányát utánozni a patenter folytatán rendesen tiltva van, a saját eszméi után kellett elindulnia.

Minden héten talált fel valami újat, beleverte magát a költségekbe, kezdte gyártani, s a hírlapokban kürtölni. A következő héten azonban már maga is meggyőződött találmánya czélszerűtlenségéről, vagy legalább is arról, hogy más már korábban bejelentkezett a mesterségébe és elkaparitá orra elől a hasznót.

Különösen kedvencz témája volt a nők hiuságának a megadóztatása. Tudta, hogy azok képesek legtöbb pénzállozatra, a mikor az arczuk vagy a természetük szépségét kell helyreállítani, avagy csak fokozniok. Talált is fel számukra chinai rizsporokat, braziliai hajkenőcsöket, georgiai szeplovizeket, mexicói fogpasztákat és kanadai turnüroket. De hát ilyesmikkel előálltak már mások is, s a fogyasztó közönséget annyira hidegen hagyták épen az ő találmányai, hogy daczára

Különben ez csak annyiban függ össze tárgyunkkal, a mennyiben Ön a faji önértet keletkezésére s hanyatlására nézve azt a törvényt vonja ki belőle, hogy az emberiség Ön szerinti áramlata irtva vegyül s folytonosan másnemű új egységeket alkot.

Erre tárgyilagossá szempontból az a megjegyzésem, hogy Erdélyben az oláhság irtva vegyülése a magyarsággal nem alkot új egységet, hanem egyszerűn oláhsosít.

Társadalmi biológia szempontjából pedig az érdekes tételről én ekként gondolkodom:

Valamint a jégkorszak még nem tűnt le a föld színéről, (sohasem is fog, megvan annak a maga astronomico-geologicus cyclusa) most amott a Tüzföld, emitt meg a szelidebb idöket látott Grönland van benne; valamint a kjökken mödöngök kovaszilánkjai s köfegyverei most is készülnek Új-Zeelandban; valamint a zürichi tö czölöpéptípményei most is szokásban vannak több helyütt (Cameron csak minap is talált ilyet a Mohyra taván Afrikában, én meg Magyarországon is láttam «uri lak» czöveképtípményt Dögén Szabolcs-megyében; jól nevezték Dögének a csik-béka-s kigyófészket): ugy az is igaz lehet, hogy vannak oly részei a világnak, a hol folyamatban lehet, ámbár még a hol folyamatban van is, ez bizony csak a testalkatra terjed, hybridumok, variatioik jönnek létre, de ethnologiai új egységek tudomra nem igen alakulnak (pedig ez köztünk a kérdés); az irtva-vegyülés productuma fölveszi az irtó elem nyelvét, nemzetiségét, többkevesebb dialecticus módosulással, de új nemzetiség alakulásáról nem tudok. Lehet, hogy történik, de én nem tudom. A creol, a mulatt, a mestiz stb. vérkeverék, de nem új nemzetiségi egység. Az emberiség «par excellence» colonisator, az angol, mennyit irt, mennyit vegyül azon az övön, melylyel a földet körülkeríté, de új ethnologiai egységet sehol sem hozott létre (mint például a barbarok invasioja Italiába létrehozta a lombardot); új államokat hoz létre, melyeknek ujak érdekeik, sokszor az övével ellentétesek, de új nemzetiséget nem; és különös, míg az angol nyelvét csak úgy szórja szét a távolban mindenütt, mindenfelé, otthon még csak a jersey-i, guernesei, francziákat, sőt még csak a walesi celtet tova nem mozgó néptömegét sem volt képes anglicizálni, miként az erdélyi oláhság képes az ottani magyarságot oláhsizálni. A walesi eeltát nem birta angol cultura absorbeálni, de az erdélyi magyart bírja az oláh műveltség.

Hanem akár miként legyen is amaz új egységalakulás földünk, nem tudom, melyik, távol zugában, annyi bizonyos, hogy Európa ezen processuson tul van; itt elveszhetnek országok, eltűnhetnek nemzetek, nemzeti

állást foglalhatnak újra a nemzetiséggé sülyedett népek, új geographiai delimitatioik jöhetnek létre nyelv- és fajrokok szerint: de valami új ethnologiai egységek itt többé nem teremhetnek, nem is fognak teremni, míg az egyre tornyosuló társadalmi bajok oly világázó katastróphában nem törnek ki, mely minden létezőt összezu, hogy a romok fölött az európai emberiség újra kezdje ki tudja milyen új alakulás cyclosát.

Hát én nem gondolom, hogy az irtva-vegyülési új egységalakulás akár általános állandó törvény legyen, akár, ha az volna, vezérfonalat nyújthatna az elnemzetlenedés magyarázatához Erdélyben.

Általában nekem úgy tetszik, hogy annyi különféle coefficientek működtek közbe annak, a mit ethnologiai értelemben fajnak nevezünk, egy megalakításánál, mint collectiv egységgé tömörítésénél; s hely, idő és viszonyok szerint oly különböző eredményrel a különféle népesaladok ama typicus vonásainak megállandósításánál, melynek «nemzeti jellem» a neve, miszerint én a nemzetiségi eszmét sem a szívósság, se az elmállás phasisánál nem gondolom a generalizálásra alkalmasnak. Itt a nemzeti jellem különbsége oly differenciáló hatály, mely generalizálást nem enged. Ennek a különbségnek előidézésében bizonyosan része van a természeti viszonyoknak, de egészben véve az mégis inkább történelmi productum. Ép azért én azt sem gondolom, hogy a szerves élet physikai evolutiójának részben már megállapított, részben még csak hypotheticus érvényű törvényeit e tárgyra alkalmazni lehessen. Még a hol analogia látszik is fönforgni, az a vizsgálatnál hamsz cserben hagy.

Igy például a «Struggle for existence» törvényénél, melyet Ön a magvát hullató növény továbbmozgásáról az emberiség továbbmozgására alkalmaz.

Először is én nem tekinthetem azt Struggle for existence-féle tüneménynek, hogy a növény nem az anyaggyökér helyére hullatja magvát, hanem kissé tovább. A nagtermő ág többnyire kissé külebb áll, hát a magnak is kissé külebb kell esni a nehézkedés törvénye szerint. Ha nem áll külebb, hát a mag sem megyen tovább, kell, hogy a szél kapja föl, mint a Gráczba lehallt Szentjánoskenyér-magot e napokban, vagy a madár ejtse ki csőrjából. A Momondica elaterium még rug is egyet a magván, azért biz ez sem Struggle for existence tünemény. Én nem gondolom, hogy a növényélet azon tüneményeire, melyeket akár a chemia, akár a mechanica megfejtethet, a létérti küzdelem törvényének köze legyen.

Aztán ha lenne is, nem olyan kép ez, mely analogiát szolgáltatna az emberiség tova-

mozgásának képéhez. Először, mert emitt spontaneitás forog fönn, amott nem. Másodszor, mert a növény nem terem magának megélhetési anyagot, abból kell élnie, a mit a természet terített asztalán készen talál, hát itt bár öntudatlanul, de szükségszerűleg létérti küzdelemnek kell kifejlődni. Még állat sem terem, legfőlebb gyűjt. De az ember, az terem. Egy ember, egy nemzet jóléte nem áll szükségszerűleg utjában egy más ember, egy más nemzet jólétének. Ez hatalmas differenciáló vonás. Ha van nemzet (Ön is ösmer ilyet), melynek sorsa «fejteni» egy másik által, ez nem természeti kényszerűség, hanem «kormányszati atyázkodás». Harmadszor azért nincs analogia, mert az emberiség továbbmozgásánál nem mindig a «Struggle for existence» a mozgató erő. Kevés továbbmozgás volt olyan (ha volt valaha), mely a fontosságban s az emberiség jövődjére kihatásban Amerika legutóbbi fölfedezésével mérközhethet, s az bizony nem a létérti küzdelem műve volt. A «pilgrim fathers» nem azért usztak át az Oceánon, mintha Angliában nem tudtak volna megélni; elmentek a jólétből az ismeretlen nyomorba, csak azért, hogy szabadon imádkozhassanak. Oly motívum, melyre a szerves élet physikai törvényei nem nyújtanak analogiát. A francziák nem azért mozogtak tova Algirba, mintha otthon nem fértek volna el, mint nem fér el a méhraj az anyaköpuben (hiszen alig szaporodnak a jó emberek), hanem azért, mert az algiri dey a franczia consult pofon vágta — és így tovább.

Szóval, akármely oldalról nézzem is a dolgot, én mindig azon eredményre jutok, hogy egészen különböző hatályok s egészen különböző eredmények vannak actióban, egyrészt a szerves élet physikai evolutiója, másrészt a nemzeti-társadalmi biológia terén.

(Folytatása következik.)

Tanügy.

Ki lehet valódi tanügybarát? s melyek a teendői a tanügy emelése körül?

(A kézdívársárhelyi tanítói körnek 1886. április 16-án tartott gyűlésében felolvasta Vajna Károly.)

Ma már kétségtelenül meg van győződve az emberiség jobb része arról, hogy boldogságának legbiztosabb talpköve: a miveltség; ma már jól tudják sokan, hogy a miveltség alapvetője: az iskola. Mert igazán az a nép a legboldogabb, a mely legmiveltebb, s a mi ebből önként következik, az a legmiveltebb nemzet, a melynek tanügye van, tanügye virágzik, a melynek sok, szép és jó iskolái s ezekben jó tanítók vannak, s minél számosabb a nevelés-oktatás ügyéhez értő, érteni akaró, de nem dilettans, mivelt ember. Nem

állított be végre egy napon lady Pisztaóhoz.

— Végem van! Meg vagyok bukva! Nem sikerült semmi. Elköltöttem rá a vagyonomat. Nem ér az életem többé egy fabatkát. Mit válaszoljak most már azoknak, kik tiz centet küldtek be hozzám levélben a tanácsért?

— Édes Evriwick! Én önt rendkívül sajnálom. Nem akartam tönkre tenni. Meg nem álmotam, hogy cserben fogja hagyni a tudomány. Mit is fog hát csinálni?

— Vizbe ugrom. Az a legolcsóbb halál. Még a temetése se kerül az embernek pénzbe.

— Azt ne cselekedje. Adok önnek inkább egy jó tanácsot.

— Öh szóljon! Volna még mód a megmentésre?

— Mit szól ön hozzám? Elégé fiatalnak néz-e a számára feleségnek?

— Annyira, hogy örömem és boldogságomban nem látom többé azokat a fatális ráncokat sem, melyeket el kellett volna simítanom.

— Tudja meg, hogy a férjhez menő nők soha sincsenek ránczai!

Másnap mindazok, kik Evriwickhez fordultak levélben tanácsért, e néhány szót kapták válaszul:

«Tessék férjhez menni, a fejkötő mindent elsimit».

(Gondúz.)

az örökös háboruszkodás, czivódás, irigység, durva erőszak s hatalmi terjeszkedés az, mi valamely ország jólétét, existenciáját biztosítja, hanem a jó iskola. Mondanom sem kell, hogy a kis Schweitz népe akkora boldogságot, melyet bármelyik hatalmas állam méltán megirigyelhetne, nem azért élvez, mert azt fegyverei biztosítják, de mert kitűnő iskolái s ezekben képzett, jó tanítói vannak. Hogy Francia-, Angol-, Németország szembe-tűnő miveltségét, felvirágzását legnagyobb mértékben a jó iskolának köszönheti: fölösleges állítani is. Ebbeli szerény megjegyzésem mellett szól koszos költőnk Jókai is e jelmondatával: «Magyarországot még egyszer meg kell hódítani s e hadvirelés a tanítókra vár!»

Az alkotmányosság, a nemzeti ébredés korszaka, az 1868. évi 38. tcz. megalkotása óta, midőn az áldott emlékü Br. Eötvös kijelölte nemzetünknek az utat, melyen megindultunk, az irányt, melyet követnünk kell, ez idő óta nekünk magyaroknak is van tanügyünk, vannak iskoláink, elég számmal jó tanítóiunk, de míg a mivelt nyugati népek nívaujára emelkedünk e tekintetben: az hosszabb idő kérdése marad. Nem tagadhatjuk el, hogy mi is kezdünk haladni. «Az iskola legyen a helység legszebb épülete» elv nálunk is kezd tért hódítani, de még az iskola nem a jó iskola s a tanító még nem a mivelt, a képzett, a független, kötelességérző, önálló tanító, kit megbecsülnek, kitől példát vesznek stb. Tán természetesen fogják Önök is találni, midőn e körülménynek okát magának megmagyarázni akarván, azon meggyőződésnek adok kifejezést, hogy e fájdalmas körülmény oka egyrészt nemzetünknek késői ébredése s s másrészt az ébredés korszaka utáni, nem mondom tétlensége, de legalább is közönyös magatartása a társadalom, az egyház tagjainak, kiknek kezébe van letéve a tanügy felvirágzása, nemzetünk jövőjének előmozdítása. Vagy másként kifejezve: Az iskola iránti érdekltség csak felébredt, felgyult, de elterjedni, általánossá válni még ez ideig képes nem volt. Nincsenek — s ez nagy fájdalom — s ha vannak is, kevés azok száma, kik érdek nélkül az iskolaügynek teljes szívókból pártolói, barátai, apostolai lennének! Pedig ilyenek nélkül iskolaügyünk felvirágozni évek, századok múlva sem fog! Tanügybarátokra tehát minden nemzetnek szüksége van!

De hát ki a tanügybarát? Kinek kell annak lenni? S mik a teendői?

Megkísérlem körvonalozni. Előre kijelentem, hogy példányképem még nincs erre. Arról azonban meg vagyok győződve, hogy tanügybarátoknak kell lenni: az államnak, egyháznak, a társadalomnak, az ezeket alkotó elemeknek: tehát mindenkinek. Nagy és jámbor ohajtás, hogy ez mostanában így legyen, bár szívem melegével ohajtom.

Részletezzük. Tanügybarátoknak kell lenni: 1-ör: az államnak. Az állam jól fel-fogott érdeke követeli ezt. Az állam fiaiban él. Ezek nevelése adja meg, biztosítja életét. Az állam kormányzása, tanügybarátok kezébe letéve, könnyű, biztos, szerencsés. Egy ország tanügye vezetőjének legfontosabb tanügybaráti kötelessége gondoskodni:

a) hogy minden községben legyen iskola; b) hogy az iskola a céljának teljesen megfelelően be legyen rendezve, tehát jó iskola legyen; c) az iskola lelke a tanító lévén, kiváló súly helyzettessék:

a tanítók helyes kiképzésére, a tanítók fizetésének munkájához mért arányosítására, a tanítók nyugalmidíjazásának méltányos alapokra való helyezésére, azon eszközökre egy szóval, a melyek a tanítói tekintélyt emelni, biztosítani vannak hivatva;

d) hogy szakszerű iskolai felügyelet legyen, az ezzel megbízottak a tanításhoz, neveléshez értő egyénekből kerüljenek ki.

Legyen tanügybarát 2-or az egyház, és pedig: a fentiek mellett

a) az egyház vezetőinek, a vallás hirdetői-

— Nézzen meg jól! Mit lát a szemem gödre körül, különösen pedig homlokomon?
— Szabad ösztentélem lennem?
— Söt követelnek.
— Ránczokat.
— No lássa! Ha e ránczokat onnét pár hó alatt eltávolítja, fizetek önnek ötvenezer dollárt.

A szépitőszerek nagy mestere gondolkozóba esett. Érezte, hogy rendkívül nehéz feladat vár rá. No de azért mégis örömmel vállalkozott, mert az eszme egészen új volt. Nem reszkíroz ugy sem egyebet, gondolá, csakis a kísérlet költségét!

A lady távozott, Evriwick pedig azonnal hozzálátott az előkészületekhez.

Mindenekelőtt fogadott magának két ránczos képi öregasszonyt. Azokon csinált pontos ráncztanulmányokat, bekenve arczukat majd ez, majd amazzal a szépség-pasztával. A miért azután a szegény áldozatok oly busás fizetést követeltek, hogy Evriwick alig győzte őket pénzzel.

Elment lady Pisztaóhoz előlegért.

Az azonban kimondá keraken, hogy nem ad egy garast sem addig, a míg a ránczai el nem távolíttatnak.

Mit tegyen? Honnét teremtsen pénzt a kísérleteihez? Jöcskán volt már adóssága. Nem akart többé neki hitelezni senki.

No de nem azért volt ezermester, hogy ki ne találja a módját a pénzkerítésnek!

Hirdetni kezdte a hirdalokban, hogy mindazon hölgyek, kik arczukról a ránczokat el akarják távolítani, tiz cent beküldésével forduljanak hozzá tanácsért.

Pár nap mulván a postáról kosarakban hordták ki számára a leveleket. Tiz centenkint begyűlt vagy tizenötezer dollár.

Fizethette tovább a vénasszonyait s folytathatta a kísérleteit.

Össze-vissza vegyített s főzött mindenféle kenőcsöt. A többek közt lakk, mézga és viasszal tett kísérletet. Csinált belőlök tapaszt. Azzal tömködté ki felfogadott asszonyainak arczán a ránczgödöröket. Mikor aztán egyiknek a leánya elment oda látogatóba s össze-csókolózott az anyjával, ugy az arczához találta ragadni, hogy majd mütéttel kellett onnét eltávolítani.

Kezdtett kétségbeesni. Nem akart neki sikerülni semmi!

Kieszelte végre, hogy a ránczon nem lehet másként segíteni, mint a bőrt meghuzni, hogy kifeszüljön. Tartott is értekezéseket egy dologtalan mütövel, ki ügyes metszésekkel és forrasztásokkal vélte a célt elérhetőnek. A vénasszonyokon lett volna a próbamütét végrehajtandó. Azok azonban zsebre gyűrve az előleget, ugy eltűntek másnapra még a városból is, hogy kétszáz ezer mester se tudta volna őket előkeríteni.

Hitel és pénz nélkül, végképen elkeseredve

nek, hűveinek legyen elég akarata az államot tanügybarátai céljai elérésében segíteni;

b) vetközzék ki az egyház a felekezeties elfogultságból az állam által teremtett, fenntartott, segélyezett iskolákkal szemben; azon sötét, középkori nézetét, hogy ezen iskolák vallástalanok, mint teljesen igazság nélkül, igyekezzék magától eldobni;

c) igyekezzék a tanítói tekintélyt ne csorbitani, de minden lehető eszközzel emelni, biztosítani.

Tanügybarátunk kell lennie

3-or a társadalomnak, a melynek tagjai közt ez idő szerint keresnünk kell a példányképet. Az állam, az egyház mulasztásai könnyebben helyrehozhatók egy szerencsés idő, helyzet beállásával, de a társadalom tagjai, a szülőké, átszarmazik nemzedékről nemzedékre, s itt a „jobb későn, mint soha” elv követése keserű fájdalmakat okozhat.

Csekély megállapodásom szerint tanügybarátunk kell lenni minden szülőnek, minden hazafiúnak; teendőit elsorolni tán nem is lehet egykönnyen.

A szülő mint tanügybarát:

a) igyekszik a családot az iskolával kapcsolatba hozni s a kapcsolatot szorosabbra fűzni a maga, családja, nemzete érdekében; ebből kifolyólag minden iránt érdeklődik, közös megállapodásra jut a tanítóval, a mi gyermekei helyes neveléséhez, sikeres tanításához megkívántatik;

b) a tanítóval teljes egyetértésben van; őt megbecsüli, bizalommal, szeretettel ragaszkodik hozzá; mindent megtesz, melyek által a tanítói tekintély előmozdítását lehetségesnek találja akár anyagi, akár szellemi oldalát illetően, s a tanító iránti szeretetét mindenképen igyekszik kitüntetni;

c) igyekszik a tanítás, nevelés körüli ismereteit gyarapítani részben tanügyi lapok olvasása, részben a tanítóval való gyakori megbeszélések által;

d) az iskola ügyeinek rendezése, jó karban tartása iránt kiváló figyelmet tanusít, a haladás elvét szem előtt tartja mindig; s ha szükség kívánja, anyagi áldozatoktól sem retten vissza, jobb, nemesebb célra áldozni amugy sem lehetvén;

e) kitartó buzgalommal igyekszik az iskolának és tanítónak az ellenkező nézetet levő egyének meggyőzésére s küzdeni azok ellen, kik félnek az iskolától, sőt tán ellenségei is;

f) segítségére van a tanítónak mindazon intézmények létesítésében, fejlesztésében, pl. ifjúsági népkönyvtárak, olvasó-egyletek, vasárnapi iskolák, melyek az iskola népszerűsítésére s közvetve a műveltség terjesztésére befolyással vannak.

Legnagyobb tanügybarátunk kell lenni azonban magának a tanítónak! Furesán hangzik ez állítás, mert bizony lehet-e a tanító nem tanügybarát?! Fájdalom, de bizony lehet! Képzetségek, szorgalom, munkásság, jellemesség, önállóság, s a mit legelőbb kell vala említenem: szigorú kötelességérzet azon erények, melyeknek ha bármelyike is hiányzik egy tanítóban, nem tartható valódi tanügybarátunk! Szigoru mérték, de enyhébb nem is lehet nekünk, kikre a nemzett féltett kincse van bízva, mert csak ez alapon várhatjuk az államtól, egyház-s társadalomtól, hogy valódi tanügybarátok legyenek!

T. kör! Ujat nem mondtam, csak régi dolgokat eleveintettem fel az Önök képzetében, mert azt tartom: „Az igazság nem veszti el értékét, ha bármennyiszer ismétljük is azt!”

Különfélék.

— Kinevezés. Kézdivásárhelyi Pap Bélát, a kézdivásárhelyi adóhivatal szorgalmas gyakornokát, a debreczeni pénzügyigazgatóság az első ki. adóhivatalhoz VI. oszt. adótitkárként nevezte ki.

— A háromszéki vasút létesítése iránt már régebben fontos mozgalom indult meg megyénk lelkes főispánja kezdeményezése folytán. A főispán ur úgy szólva a megye értelmisége régóta érzett ohájának adott kifejezést, midőn a vasút létesítése iránt tartandó előleges értekezletre meghívta Háromszék közönségét. Ezen meghívás Kézdi-Vásárhely város közönségénél is élénk visszhangra ta-

lálván, a 27-re kitűzött sepsiszentgyörgyi értekezletet megelőzőleg ünnep második napján délután előleges értekezlet tartott Kézdi-Vásárhelyt is, mely Molnár Józsiás ur indítványa folytán egyhangulag kimondta, hogy Ágostonfalva—Sztgyörgy—Kézdi-Vásárhely irányával fog egy vasutat proponálni a megyei értekezleten. — Másnap Sepsiszentgyörgyön népes gyűlés volt a tárgyan, melyről rövid kivonatban a következőket írhatjuk: Elnök főispán ur jelezvén a mai gyűlés célját, egy alapos és szép beszédben fejtegeti a háromszéki vasút fontosságát s az értekezletet megnyitván, tanácskozára hívja fel a megjelenteket. Először Molnár Józsiás ur emelt szót, meggyőzően ajánlván az ágostonfalva—sepsiszentgyörgy—Kézdivásárhelyi irány elfogadását. Gr. Nemes János ur ajánlja, hogy az építendő vasuti hálózat központja legyen Sepsiszentgyörgy, mint a megye székhelye, s a kiküldendő mérnökök véleménye szerint később határozottan meg azon szárnyak, melyek kiépíttessenek. Az összeköttetésre nézve a földvár- vagy botfalva—sepsiszentgyörgyi irányt ajánlja. Székely Gergely ur egy valójában helyi érdekű vasutat szeretne, úgy, hogy ennek áldását minél nagyobb vidék élvezhesse. Ennek elérésére a földvár—sepsiszentgyörgy—orbai-járás—K-vásárhelyi irányt látna legjobbnak. Mikes megyei mérnök ur három irányt jelez, melyek közül az első — Csikmegyén át — a helyi akadályok miatt nagyon nehezen vihető ki, s ugyanazért ez nem is ajánlható. A második Ágostonfalva—S-Szentgyörgy—Kézdi-Vásárhely, a harmadik Botfalva—Sepsiszentgyörgy—Kézdi-Vásárhely irányával s az ojtózi szorostól át összekötve Romániával. Többek hozzászólása után az értekezlet egyhangulag kimondja, hogy keressék meg a megye közgyűlése, miszerint minden erővel hasson oda, hogy a háromszéki vasút Ágostonfalva—S-Sztgyörgy—Kézdi-Vásárhely irányával államilag építtessék ki, mi stratégiai szempontból amugy is feleltetebb szükséges, sőt elkerülhetetlen. x.

— Necrológ. Fekete Károly, Papocz és Körös községek képzett, derék körjegyzője, folyó hó 25-én este, rohamos tüdőlobban, élete 40-ik évében elhunyt. Temetése f. hó 27-én ment végbe nagy közönség részvételével. Nyugodjék csendesen!

— Ismét tűzvész fenyegette mult kedden este Kézdi-Vásárhely városát. A nyugati kertmege-utczában — hol a fa-épületek egymást érik — egy istállóban tűz ütött ki. Szerencsére gyorsan észrevették és sikerült a tüzet elfojtani, mielőtt nagyobb terjedelmet érhetett volna el. Ha egy-két órával később történik, a mostani nagy szárazság és ropant sűrűség mellett egy egész városrész pusztulhatott volna el.

— Völgyi szintársulata Gyó.-Szentmiklóson május hó első felében bevégzi előadásait. Mint értesültünk, innen Csik-Szeredába szándékozik menni társulatával. A több kiváló ujj taggal rendelkező jól szervezett szintársulatot ajánljuk a csikszeredai műpártoló közönség figyelmébe.

— Gyűjtogatás. Márkosfalván e hó 27-én délután fényes nappal ismeretlen tettes a br. Apór Cecse-féle csúrt foglyujtotta, mely a benne lévő takarmány- és gazdasági eszközökkel együtt porig égett. A tettest azonnal üldözőbe vették, de még nem sikerült elfogni.

— Tűz. Folyó hó 25-én délután 3 órakor Polyánban tűz volt, mely egy épület fedelét hamvasztotta el.

— A mezei munkások kedvezményezett vasuti szállítása. A közlekedési miniszterium a tarifa-bizottság véleményezése alapján a mezei munkások szállítási tarifáját jelentősen leszállította. Ugyanis 10—13 munkás jelentkezése esetén a vitel-díj kilométer- és személyenként vegyes vonatokon 0-9 kr-ra, személyvonatokon 1²⁵/₁₀₀ kr-ra szállított le. Az alföldi gazdák fogják ennek gyümölcsét nagy mértékben élvezni, mert ott, hol munkáshiány forog fenn, most már ottjukban lesz a kukorica fogatos műveléséhez, elhagyásával a feles és harmados rendszernek. Legüdvösebb azonban ezen intézkedés a székely munkásokra nézve, kik eddig

munka hiányában kénytelenek voltak tömegesen kivándorolni Romániába. Jövőre szerencsét próbálhatnak Magyarországon is, a mit ez ideig a vasuti szállítási költségek magas volta miatt nem tehettek. Ohajtandó, hogy a székely munkások minél tömegesebben vegyék igénybe e kedvezményt, mely lehetővé teszi, hogy Romániát elkerülve, saját hazájukban keressék meg kenyerüket.

— A szabadságharc-szobor-bizottság a következő nyilatkozatot adta ki: Kötelességünknek tartjuk adakozó közönségünkkel tudatni, hogy az 1883. évben megindított gyűjtés a szabadságharc-szoborra még mindig serényen folyik, s hazafias tervünk megvalósítása már csak rövid idő kérdése. Előfordult azonban, hogy vidéken eddig ismeretlen, de már is hatóságilag nyomozott szélhámos a „szobor-alak képére” gyűjtött előfizetéseket, ezekre a jegyzések után előlegeket is vett. — A szabadságharc-szobor-bizottság tehát ezennel nyilatkoztatja, miszerint ilyenmő ügynököt sem nem tarthat, sem ki nem küldhetett, miután a szobor tervezetének kérdése még egyáltalában el nem döntött. — Felkérjük, tehát különösen vidéki közönségünket, valamint hazánk összes hatóságait, hogy e korbórló csaló megkerítését elősegítve, minden a szabadságharc-szobor „képére” előfizetést gyűjtő egyént, mint szélhámost és a közönség eme hazafias ügy iránti lelkesedést kizsákmányoló csalót, feljeleníteni hazafias kötelességének ismerje. Budapest, 1886. ápril hóban. A szabadságharc-szobor-bizottság.

— Határozat. A mely községben fordakényszer áll fenn, ezen kényszer ellenére be nem vetett földjét senki tilalom alá nem foghatja. Ily határban tehát legelőt és állat mezőrendőri kihágás nem követhető el. Ily értelemben határozott a m. kir. belügyminiszter folyó évi 1146. sz. alatt Hunyadmegye közönségéhez intézett következő rendeletében: A megye alispánjának folyó évi jan. hó 9-én 607. sz. a. kelt másodikokú ítélete, mely szerint a dévai járás szolgabírája által hozott elsőfokú ítélet feloldásával Okos Petru és társai mezei rendőri kihágás miatt egyenkint 12 frt pénzbüntetésben, nem fizethetős esetén 12—12 órai elzárásban, eljárás és a felmerülő tartási költségek megfizetésében marasztaltattak el, az elmarasztaltak által közbetett felebbezés folytán felülvizsgáltván, feloldatik és az elsőfokú ítélet, mely szerint panaszoltak a mezei rendőri kihágás vádjá alól felmentetnek, helybenhagyatik, mert az alispáni jelentés szerint Szt.-András községében a fordakényszer fennállván, senki ennek ellenére be nem vetett földjét tilalom alá nem foghatja.

— Felhívjuk a figyelmet Dávid Gyula k-vásárhelyi kereskedelmi lapunk negyedik oldalán levő hirdetésére.

Az „Ország-Világ” husvétí száma a rendesenél nagyobb terjedelemben jelent meg. Igazi ünnepi szám ez, mely úgy szellemi, mint artistikus tekintetben dicsőretére válik e lap szerkesztőjének. Ünnepi cikket („A felámadás ünnepén”) Kaas Ivor báró, a kitünő publicista írt s ezenkívül egy egész sorát találjuk az érdekes közleményeknek. Tolnai Lajos „A jégkisasszony” című érdekfeszítő regénye s Szabó Endre „A kardos menyecske” című humoros és illusztrált regénye mellett a többi közlemények következők: „Feketeország”, fantasztikus népmese Benedek Elekől (hét illusztrációval); „Husvétí beszámoló” Szatmári Mórtól (Roskovits Ignác illusztrációival); „Hubay Jenőről” (arcképpel s a kitünő hagedi-művész egy szerzeményéből mutatvánnyal) Szokolay Kornélól; „Róma és környéke” Bonney-től (képekkel); Fraryról, a „Latin nyelv kérdése” című mű szerzőjéről szellemes tárcza Mátyás-tól; Horváth Sándor, a pesti új ev. lelkész (arcképpel) Czigány Károlytól; „Tündér-ujjak” (Nők világa) Elemértől stb. A nagyobb képek közt igen sikerült Mannheimi Ágost „Balek” című husvétí rajza a czimlapon, továbbá: „Szent Veronika kendője” s „A kereszt alatt” című nagyszabású képek stb. A rovatok, mint rendszeresen, gondnal vannak megszerkesztve. Előfizetési feltételek: január—decemberre 10 forint, január—júniusra 5 forint, július—szeptemberre 2 forint 50 krajczár, június—decemberre 5 frt. Az „Egyetértés”-sel együtt: egész évre 28 frt, félévre 14 frt, negyedévre 7 frt, egy órára 2 frt 50 kr. Az előfizetési pénzek a Pallas irodalmi és nyomdai részvénytársasághoz küldendők, kecskeméti utca 6-ik szám. Legozszerűbben megrendelhetni 40 kros füzetekben Turóczi László kézdivásárhelyi könyvkötőnél, ki-nél a mutatványszám meg is tekinthető. A 40 kros füzetek két számat foglalnak magukban.

Közzadáság.

Kivonat a „Gyergyói első takarékpénztár” részvénytársaság igazgatóságának az 1885-ik évre vonatkozó jelentéséből.

Kötelességét teljesíti az igazgatóság, midőn az 1885-ik évről zárszámadásait a vagyon-mérleggel — melyek már a t. részvényesek közt kiosztva s nyilvánossá vannak téve — és évi jelentését részletesen a következőkben tisztelettel előterjeszti.

Pénzügyi szak- s nem szakkörök, közlőnyök egyhangulag közzadásági tekintetben a legszerencsétlenebb évek közé sorolták az év folyamában, mint végén, az 1885-ik évet.

Az uralkdó bajok, kedvezőtlen közzadásági viszonyok nyomoztató, sőt pusztító hatásai az egész monarchiában előidéztek az ugynevezett agrár válságot. Ez a vele járó termények árának roppant devalvatiója pedig magával hozta igen természetesen a gazdaság és kereskedelem minden ágának pangását.

A pénzügyi világszerte rendkívül alacsony volt ugyan a kamatláb, és mégis csekély volt a forgalom, mit nem a pénzhány okozott, hanem a bizalomhiány.

Az olcsó tőke, az alacsony kamatláb a bő pénz jele, miként 1885-ben is a pénzügyi állás mutatta, de egyszersmind az üzletlenség jele is.

A fővárosi pénzügyintézetek, az osztrák-magyar bankfiokok a hitelnyújtást erősen korlátozták és ennek folytán a vidéki gazdasági és kereskedelmi viszonyok lanyhasága, sajnálatra méltó bizonytalansága, ingatagsága következtében a vidéki pénzügyintézetek s ezek között mi is nagyon körülúzták a leszámítolást véget benyújtott váltókat. Így e miatt majdnem mindenütt kevesbedett a váltó-reesszkomptirozás.*)

Mégis, mindezek dacára, nehéz s küzdelmes 5-ik üzletévünkről, mely bajokkal ugyan, azonban minden fennakadás nélkül folyt le, megfelelő kötelezettségeinknek a betevők- és hitelezőkkel szemben, habár nem mutathatánk is ki oly nagy emelkedést, mint az azelőtti évekről, — mert nem is igértünk mult évi közgyűlésünkön egyebet, mint meglevő forgalmunk lehető szilárdítását — de csökkenést nem, sőt haladást jelezhettünk előlegesen is, mit a következő tételek számadásainkból ki is tüntetnek:

I. Pénztári forgalomban:

a) bevétel volt az 1884-ik évben 1.242,239 frt 05 kr, az 1885-ik évben 1.588,703 frt 71 kr; tehát 1885-ben összeforgalmi bevételünk 346,464 frt 66 krral emelkedett.

b) Kiadás 1884-ben 1.237,673 frt 88 kr; 1885-ben 1.564,899 frt 29 kr, s így kiadásunk emelkedett 327,225 frt 41 krral.

II. Váltó-, kötvény- s előleg-üzleteink utáni forgalomban:

a) Bevétel 1884-ben váltóból 441,860 frt 17 kr, kötvényből 296,334 frt, előlegből 525 frt, összesen 738,719 frt 17 kr, 1885-ben váltóból 541,439 frt 10 kr, kötvényből 459 343 frt, előlegből 248 frt, összesen 1.001,029 frt 10 kr, s így 1885. évben emelkedés 262 ezer 309 frt 93 kr.

b) Kiadás 1884-ben váltóra 475,073 frt 92 kr, kötvényre 381,950 frt, előlegre 339 frt, összesen 857,362 frt 92 kr, 1885-ben váltóra 536,117 frt 98 kr, kötvényre 450,185 frt, előlegre 220 frt, összesen 986,522 frt 98 kr; tehát 1885-ben 129,160 frt 06 krral emelkedett.

III. Betétekben:

az 1884-ik évben volt bevétel 243,084 frt 47 kr, kiadás 209,657 frt 61 kr, vagysis + a bevétel, mint a kiadás, 33,426 frt 86 krral; az 1885-ik évben volt bevétel 161,689 frt 48 kr, kiadás 182,416 frt 56 kr, vagysis + a kiadás a bevételnél 20,727 frt 08 krral.

Betétképp maradt az 1884-ik év végén tőkésített kamatokkal 226,251 frt 41 kr, 1885 végén 215,641 frt 40 kr. Betéti állományunk csökkent tehát 10,610 frt 01 krral.

Hogy ily, nem nagy összeggel csökkent csak az 1885-ik év végéig betéti állományunk, nem remélt jó s szerencsés állapot, t. uraim, akkor, midőn mindenki előtt ismeretese az 1885. évi pénzügyi viszonyok, melyeket a jelentésünk elején általánosságban vázoltunk; nem remélt kis betéti csökkenés e 10,610 frt 01 kr, midőn az év 1-ső felében már 62,949 frt 06 krral csökkent volt betéti tőkénk állománya.

*) Escomptirozás?

Szerk.

IV. Vagyonmérlegünk:

a) az 1884-ik évben volt váltókban 117,833 frt 13 kr, 1885-ben 172,517 frt 01 kr, vagyis csökkent 6321 frt 12 krral;
b) 1884-ben kötvényekben 154,476 frt, 1885-ben 145,319 frt, vagyis csökkent 9157 frttal;
c) előlegben 1884-ben 70 frt, 1885-ben 42 frt, vagyis csökkent 28 frttal.
Ezek szerint összesen 14,506 frt 12 krral kevesbedett.

Azonban míg pénzkészletünk volt mint vagyon 1884. végén 4565 frt 23 kr, addig 1885. végén volt 23,804 frt 42 kr. Tehát vagyonunk pénzkészlete az 1885-ik évben több 29,239 frt 19 krral.

Vagyonmérleg-számlánkban 1885-ről főösszeg 341,970 frt 29 kr, 1884-ről 337,237 frt 22 kr. Emelkedés 1885-ben 4733 frt 07 krral.
(Folyt. következik.)

Az Anker élet- és járadékbiztosító társaság április hó 15-én tartá meg 27-ik rendes évi közgyűlését gr. Zichy Ödön elnöke alatt. Az 1885-ki üzletjelentés igen kedvező eredményeket s a biztosítási állomány folytonos emelkedését konstatálja. A benyújtott ajánlatok összege 19,173,675 frt 76 kr tökéremént, melyből 16,414,224 frt 38 kr töke lebonyolított. A biztosítási állomány 1885. decz. 31-én 146,605,064 frt 45 kr töke volt, a mi az előbbi évvel szemben 7,340,246 frt 24 kr tiszta szaporodást jelent. A díjbevételek 3,572,033 frt 59 krra mentek. A kamat bevétel pedig 468,304 frt 40 krról 561,166 frt 34 krra emelkedett. A tulélesi csoportok és nyeménnyel egybekötött életetési biztosítások kamatbevétele 1,077,669 frt 62 kr volt. Halálozások, élet- és járadék biztosítások és visszaváltott kötvényekért 1,105,271 frt 72 kr fizetett, mely összegből viszbiztosítás utján 127,338 frt 31 kr visszartérítetett. Lejárt tulélesi csoportbiztosítások után 4,242,835 frt s 8 krt fizetett ki. A nyeménnyel életetési biztosítottak a töke 37¹⁰/₁₀₀ osztalékban részesültek, s így a biztosított 1000 frt helyett 1372 frt fizetett. Az ingatlanok számlájából daczára a kedvező jövedelemnek hasonlólag a múlt évhez 25,000 frt leiratott, miáltal ezen számla 1,410,270 frt 51 krra száll alább. Az értékpapírszámla 2,533,979 frt 70 krt képvisel az 1885. decz. 31-iki árfolyam szerint, az ingadozások fedezésére 350,000 frt külön tartalék szolgál. A díjtartalékok s biztosítási alapok 11,726,884 frt 29 krról 12,917,742 frt 40 krra vagyis 1,190,858 frt 11 krral emelkedtek, a tulélesi csoportok vagyona pedig 17,344,470 frt 31 krt tesz. A nyeménnyel halálesetre biztosítottak az évi díj 24¹⁰/₁₀₀-kát kapják osztalékképen. A nyereség- és veszteség-számla 317,361 frt 28 kr egyenleget mutat. A vál. ajánlatára 12,361 frt 28 kr új számlára vitetik először az évi osztalék részvényenkint 275 frttal állapított meg. A tartaléktöke az alapszabályszerű összeg helyett 49,524 frt 17 krral emeltetett, miáltal 500,000 frt maximális összegre szaporodott, a mi a kibocsátott részvénytöke 50%-ának felel meg, külön új tar-

talékba 47,975 frt 83 kr tétetett, vagyis összesen 97,500 frt. A felügyelő bizottság jelentésének meghallgatása után a választmánynak a felmentvény megadott és ajánlati elfogadtattak. Életbiztosításokra vonatkozó felvilágosításokkal, ugyszintén díjkönyvecskével szolgál a budapesti vezérigénység Gizellatér 6. sz. a.

90-ik közlemény

a háromszék megyei „Erzsébet” árvaleány-nevelő intézet javára történt szíves adakozásokról.

Páké.

Mécse Sándor 15 kr, Héjényi Albert 2 liter törökbuza, Tamás Barabás 1 lit. törökbuza, Moldovai János 1 liter törökbuza, Albu Dénes 5 kr, Buna József 1 liter rozs, Kádár József 1 liter rozs, 1 l. paszuly, Csoma János 1 liter paszuly, Tarcs József 1 lit. paszuly, Dávid Sámuel 2 l. árpa, Bedő Pálné 1 lit. paszuly, Szonda Sándorné 4 l. árpa, Kelemen József 1 lit. rozs, Bogdán József 2 kr, Márton Ferencz 1 lit. rozs, Tarcs András 1 lit. rozs, ifj. Kádár József fél liter rozs, Sándor Dániel 1 liter rozs, Kelemen Bálint 1 lit. rozs, Bogó Károly 1 l. törökbuza, Csomós Pál 1 l. törökbuza, Vájez Márton 1 lit. paszuly, Nagy Albert 2 liter paszuly, Benedek István 4 kr, György András 6 kr, Vinler György 1 liter rozs, Ördög József 1 lit. törökbuza, Jancsó Elek 2 lit. rozs, Mester 2 l. rozs, Tarcsi Ferencz 1 l. törökbuza, Vida Miklós 2 kr, Sándor Mózes 5 liter paszuly.

Fogadják a jótékony adakozók az árvaház nevében leghálásabb köszönetünket.

Kézdi-Vásárhelyt, 1885. decz. 30.

Br. Szentkereszty Stephanie,

elnök.

Vajna Károly,

jegyző.

Felelős szerkesztők:

Ifj. Dobay János.

Sprencz György.

Kiadó tulajdonos:

Szabó Albert.

119. vh. sz.

HIRDETMEY.

Kovács János gabonakereskedőnek Popovics András és neje ellen 300 frt töke s járulékaiknak kielégítése végett az árverést a kézdivásárhelyi kir. járás-bíróság 947. p. sz. alatt elrendelvény, 1883. november 17-én biztosításilag lefoglalt 481 frt értékű ingóknak árverésére határnapul kitűzöm 1886. május hó 15-ik napjának d. e. 9 óráját a városház előtti téren. Vásárlók készpénzzel kötelesek fizetni.

K.-Vásárhely, 1886. április 24.

Kakutsi,

bir. végrehajtó.

Tudomására hozom a nagyérdemű közönségnek, hogy eddig is fennállott

RŐFÖS- és RÖVIDÁRU-ÜZLETEMET

a jelen tavaszi idény alkalmából megnagyobbítván, a következő keresett cikkekkel igyekeztem a n. é. közönségnek kényelmére gyarpítani, u. m.:

Mindenféle női kézimunkához tartozó gyöngyök, himző-selyem, ezérna és pamutok, spárga-vászon stickpapirok, arany, ezüst és színes canavák, valamint hangszer-apróságok stb. nagy választékban.

Továbbá kitűnő jó minőségű berlini, perzsiai és mohair hárászok, előbbi minden kigondolható árnyalatban. (Nagyobb vételnél kedvezmény.)

Fehér és színes kötő-pamutok **gyári raktára** a legolcsóbb árak mellett!!

Vidéki megrendeléseket a legnagyobb pontossággal eszközölök; nem tetsző tárgyakat becserélek.

5 frtot túlhaladó megrendeléseknél díjmentes szállítás!

Magamat a nagyérdemű közönség becses figyelmébe ajánlva, szíves pártfogását kérem.

Kézdi-Vásárhelyt, 1886. ápril 27.

Tisztelettel

DÁVID GYULA.

(„Veres ház.”)

1-3

49—1886. eln. szám.

MEGHIVÓ.

A „Gyergyói első takarékpénztár” részvénytársaság igazgatósága rendkívüli közgyűlés tartását határozván el, a részvényesek ezennel az **1886. évi május hó 16-án d. u. 3 órakor** Gyergyó-Szentmiklóson Laurenczi János ur nagytermében tartandó

rendkívüli közgyűlésre

tisztelettel meghivatnak.

E közgyűlés tárgyai:

- 1) a tisztí személyzet létszáma s fizetéseinek, a tiszteletdíjaknak 1887-től kezdődő évekre leendő megállapítása;
- 2) az alapszabályok 13., 14., 26., 27., 29., 36., 37. §-ainak, továbbá
- 3) az „Ügyrend”-nek módosítása.

A t. részvényesek értesítettnek, miszerint szavazataik gyakorolhatása végett „Igazoló-jegy”-üket részvény-bemutató nélkül folyó évi május 12., 13., 14., 15. napjai bármelyikén a délelőtti hivatalos órák alatt az erre felkért felügyelő-bizottságtól átvehetik.

A „Gyergyói első takarékpénztár” részvénytársaság elnöksége.

Gyergyó-Szentmiklóson, 1886. ápril hó 22-én.

Juhász Károly,
titkár.

Merza Kristóf,
elnök.

MANCHEN MIHÁLY

mint a már 1822.

és legjobb hír-

év óta fennálló

névnek örvendő

Legjobb
szerkezet

Forgó
csapok

harang-
birtokosa

öntőde
és vezetője

Segesvárott
felső piac-sor

Erdélyben
168. házz. alatt

ajánlja magát a nagyérdemű közönségnek mindennemű **új harangok készítésére**, valamint régi, megrongált állapotban levő harangok tetszés szerinti nagyságban való **átöntésére**, ugyszintén **raktár-készletben** levő kisebb rendű harangok pontos szállítására. Mindent a legjobb és legtisztább anyagból! Solid munka **jótállás és jutányos árak** esetleg **részletfizetés** mellett!

2—3

RUHASZÖVETEK

csakis tartós juhgyapjuból, középtermetű férfiak számára

3.10 méter	)	4 frt 96 krért jó	juhgyapjuból,
egy	)	8 frt — krért jobb	„
ruhára	)	10 frt — krért finom	„
	)	12 frt 40 krért egész finom	„

Utazó-plaidek (nagy kendők) darabonkint 4 frttól 5, 8, 12 frtig. Kiváló finom öltönyöket, nadrágokat, felöltőket, kabát- és esőköpeny-szöveteket, katona-posztót, aba-posztót, egyenruha-posztót, kammgarn, cheviot, trico, női és teke-asztali, peruvien, dosking szöveteket ajánl

Alapítottott

STIKAROFISKY JÁNOS

1886-ban.

gyári raktára BRÜNNBEN.

Minták bérmentve küldetnek; a szabómester uraknak minta-kártyák bérmentetlenül; postai utánvét mellett küldemények 10 frton felül bérmentesen.

Allandó posztó-raktárom van, mely több értéket képvisel 150,000 frtnál o. é., és így önként érthető, hogy nagy üzletemben sok 1—5 méter hosszú **maradék** van s kénytelen vagyok az efféle maradókat **nagyon leszállítva, az előállítási árakon** eladni. Minták ezekből nem küldhetők, de a nem tetsző maradékok becseréltetnek vagy a pénz visszaadatik. (Megjegyzem, hogy más czégek becserélik a maradókat is talán még rosszabb portékával, de a pénzt vissza nem adják.)

Csaló czégek utánzásai miatt kénytelen vagyok a hirdetéssel felhagyni; kérem tehát a t. cz. megrendelőket, tartsák meg emlékükből szolid czégemet, s mikor szükségük lesz, szerencsétlenségem becses megrendelésükkel, melyeket a legnagyobb pontossággal fogok teljesíteni.

Levelek elfogadtatnak magyar, német, cseh, lengyel, olasz és franczia nyelven.

(10—20)

Nyom. Szabó Albertnél Kézdi-Vásárhelyt.